

ASKARTELUIDEAPANKKI

Mira Prykhodko, Taru Rantaruoko, Jenni Tamminen ja Katja Tanski

ALKUSANAT

Hei!

Olemme Mira, Taru, Katja ja Jenni, tulevat ympäristösuunnittelijat ja kestävän kehityksen asiantuntijat. Osana vastuullisuusviestinnän moduulia kokosimme tämän askarteluideapankin antamaan lisää vinkkejä ympäristökasvatuksen toteuttamiseen varhaiskasvatuksessa. Materiaali soveltuu käytettäväksi hyvin myös nuorempien kanssa ohjeita hieman muunnellen ja aikuisen avustaessa. Materiaali on ladattavissa Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry:n MAPPA –materiaalipankista (mappa.fi) ja vapaasti käytettävissä.

Materiaali opettaa tekemisen kautta kierrättämisen merkityksestä, luonnosta välittämisestä, ja luo pohjaa ympäristökansalaisuudelle. Roskat saavat uuden elämän taiteena ja eri materiaalit tulevat tutuiksi yhdessä aikuisen kanssa pohdittaessa mistä mikäkin materiaali on tullut ja miten se voitaisiin kierrättää. Ohjeista löytyy monipuolisesti eri materiaaleihin liittyviä askartelutehtäviä.

Askarteluideapankkia hyödyntäen voidaan askartelutehtäviä tehdä esimerkiksi teemaviikkoina ja teemapäivinä, tai rakentaa askarteluportfoliota yhdessä lasten kanssa pikkuhiljaa. Askartelijoita voi samalla opastaa jätteen lajitteluun ja tehdä vaikka tutustumisretken Rinki-ekopisteelle!

Mukavia askarteluhetkiä!

Terveisin, Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelijatiimi

SISÄLTÖ

- Folio-olio
- Mikä maa?
- Serviettitaidetta
- Englantilainen teehetki
- Pahvipulma
- Reportteriainesta
- Tapettiraketti
- Karkki vai kukkanen
- Portfolio

FOLIO-OLIO

Askarrellaan viilipurkin kansista folio-olio.

Tarvikkeet:

- Narua (esimerkiksi pellavanaru tai villalanka)
 - Puuhelmiä
 - Liimaa
 - Isoja ja pieniä foliokansia
- Yhtä askartelija kohti tarvitaan 2 isoa ja 2 pientä foliokantta, 6 helmeä ja narua tarpeen mukaan.

Ohjeet:

- Levitetään pienen foliokannen kuvapuolelle liimaa, asetetaan naru sen päälle ja toinen pieni kansi kuvapuoli sisäänpäin toisen kannen ja narun päälle. Narun pitää olla sen verran pitkä, että se jää hyvin näkyviin kansien ulkopuolelle. Tästä tulee folio-olion pää.
- Tämän jälkeen yhdistetään kansien välistä tuleva naru vartaloon. Levitetään liimaa ison kannen kuvapuolelle ja asetetaan päästä tuleva naru kannelle. Lisätään kaksi muutakin narua kannelle, yksi vaakasuoraan käsiksi ja toinen taitettuna puoliksi jaloiksi.
- Liimataan toinen kansi tähän päälle.
- Pujotellaan helmet käsien ja jalkojen päihin. Silmiksi voi liimata helmet ja suun voi muotoilla liimaamalla narun tai esimerkiksi askarrella pahvista sopivan.

Metallinkierrätys

MIKÄ MAA?

Askarrellaan oma maan lippu.

Tarvikkeet:

- Ylijäämätilkkuja
- Kartonkia
- Liimaa

Ohjeet:

- Liimataan erilaisia tilkkuja kartongille, jolloin kartongille muodostuu jokaisen omannäköinen lippu.
- Lähdetään yhdessä maailmanympärysmatkalle tutustumaan mitä mielikuvituksellisimpiin maihin!

Kankaiden kierrätys

SERVIETTITAIDETTA

Decoupage-tekniikalla päällystetään tai koristellaan sileäpintaisia esineitä. Tähän voi käyttää esimerkiksi pahvirasioita, puukehyksiä, lasipurkkeja, pulloja tai kortteja.

Tarvikkeet:

- Erilaisia serviettejä
- Liimaa
- Siveltimiä
- Sakset

Liimaseos: ½ osaa liimaa ½ osaa vettä

Ohjeet:

- Valitaan mieleiset värikkäät servietit ja irrotetaan niistä sisäpuoli.
- Leikataan servietti haluttuun muotoon.
- Levitetään nurjalle puolelle hieman notkeaa liimavesiseosta ja asetetaan kuva haluttuun pintaan.
- Sivellään päälle ohuehko kerros liimaseosta ja annetaan kuivua.

Maatuvat jätteet

ENGLANTILAINEN TEEHETKI

Värjätään itse paperia ja askarrellaan siitä kortteja. Koristellaan kortit omannäköisiksi luonnon materiaaleilla.

Tarvikkeet:

- Vesiväripaperia
- Teepusseja
- Laakea astia ja vettä
- Askarteluun liimaa, kokonaisia pippureita, kuivattuja lehtiä tai mitä ikinä keksiikään

Ohjeet:

- Laitetaan laakeaan astiaan vettä ja liotetaan siinä teepusseja.
- Värjätään vesiväripaperia joko siveltimellä tai kastamalla paperin reuna astiaan. Annetaan paperin kuivua.
- Askarrellaan kuivuneista papereista kortteja ja koristellaan ne mieluisiksi käyttämällä esimerkiksi kokonaisia pippureita tai kuivattuja lehtiä.

Maatuvat jätteet

PAHVIPULMA

Harjoitellaan sorminäppäryyttä askartelemalla.

Tarvikkeet:

- Pahvia
- Sukkapuikot
- Narua
- Puuhelmiä
- Sakset

Ohjeet:

- Leikataan pahvi haluttuun muotoon esimerkiksi kenkä, joulukuusi tai talo.
- Tehdään pahviin reikiä sukkapuikolla tai jollakin muulla sopivalla välineellä.
- Pujotellaan reikien läpi naruja, joihin pujotellaan puuhelmiä.
- Kun helmet on pujoteltu, pieni askartelija voi solmia nauhat ja näin harjoitella esimerkiksi kenkien sitomista!

Kartonki ja pahvinkierrätys

REPORTTERIAINESTA

Pikkureportterit askartelevat oman sanomalehden etusivunsa. Vain mielikuvitus rajana minkälaisia uutisia lehdestä löytyykään.

Tarvikkeet:

- Sanoma-, mainos-, aikakauslehtiä, sarjakuvia
- Tyhjää paperia
- Liimaa
- Sakset

Ohjeet:

- Jokainen leikkaa mieleisiään kohtia tarjolla olevista materiaaleista ja liimaa niitä tyhjälle paperille sanomalehden näköiseksi sivuksi.
- Kaikki esittelevät oman lehtensä kertoen millaisesta lehdestä on kyse ja millaisia uutisia sinä päivänä on tarjolla.

Paperinkeräys

TAPETTIRAKETTI

Askarrellaan jokaiselle avaruusmatkailijalle raketti ja lähdetään matkalle kohti kaukaisia galakseja.

Tarvikkeet:

- Kartonkia, talous- tai vessapaperirullia
- Erilaisia tapettipaloja
- Liimaa
- Sakset

Ohjeet:

- Rakettien leikkaamista tarvitsemat muodot on hyvä piirtää valmiiksi kartongille. Runkona voi käyttää esimerkiksi talous- tai vessapaperirullia, tai tehdä kartongista rungoksi rulla.
- Raketin osat leikataan kartongista ja liimataan oikeaan muotoon.
- Tämän jälkeen jokainen leikkaa valitsemistaan tapeteista erimallisia paloja ja liimaa ne raketin rungolle mosaiikkimaisesti.
- Sitten voidaan lähteä yhdessä rakettimatkalle.

KARKKI VAI KUKKANEN

Askarrellaan karkkipapereista jokaisen lempikukista kukkaniitty.

Tarvikkeet:

- Erilaisia karkkipapereita
- Pahvia tai kartonkia
- Liimaa
- Värikyniä

Ohjeet:

- Jaetaan jokaiselle askartelijalle pahvi- tai kartonkialusta kukkaniityn pohjaksi.
- Tämän jälkeen askartelijat valitsevat mieleisiään karkkipapereita ja liimaavat niistä kukkia alustalle.
- Valmiille kukille piirretään varret ja lehdet.
- Sitten nautitaan kukkaloistosta yhdessä.

Muovin ja paperinkierrätys

ASKARTELUPORTFOLIO

Kaikista tehdyistä askarteluista voi koota askarteluportfolion, johon jokainen saa tehdä omannäköisensä etu- ja takakannen kaikkine ihanine koristeluineen. Esimerkiksi pahvista tai vahvasta kartongista syntyvät jämäkät kannet, jotka pitävät taideteokset ja askartelutyöt turvallisesti suojassa.

Jokainen voi nimetä portfolionsa sen mukaan, mitä sen tekemisestä jäi mieleen ja esitellä portfolion sitten muille. Aikuiset voivat kysellä lapsilta portfolioita esiteltäessä millaisia asioita kierrätyksestä jäi mieleen ja keskustella näistä hiukan lisää. Kertaus kun on opintojen äiti.

KIERRÄTYKSEN ILOA ASKARTELUN VOIMIN

"Muovia ja roskaa,
Kaikenlaista moskaa,
Syntyy viilipurkeista,
Sanomalehdistä ja tekokukista.
Kierrätyksen osaaja,
Supersankari arjen loistava,
Roskat hoitaa ja huolehtii,
Lajitteluboxeihin oikeisiin.
Luonto kumartaa ja kiittää,
kiitollisuutta näyttää!"

TEKIJÄT

Hämeen ammattikorkeakoulun kestävän kehityksen opiskelijat:

Mira Prykhodko
Taru Rantaruoko
Jenni Tamminen
Katja Tanski

© 2021

